

Sygn. akt I C 1791/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 grudnia 2017r.

sprawy

z powództwa **M. W. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **M. L. (PESEL (...))**

o zapłatę

oddala powództwo w całości.

Sygn. akt I C 1791/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 czerwca 2017r. powód M. W. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego M. L. kwoty 1.000zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego kwalifikowanego pisma procesowego powód podniósł, iż w miesiącu czerwcu 2013r. pożyczył pozwanemu kwotę 1.000zł, a pozwany do chwili obecnej nie wykonał obowiązku kontraktowego zwrotu wskazanej kwoty pieniężnej.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje.

Powód pouczony w trybie art. 5 kpc o treści art. 6 kc, 232 kpc, art. 74 kc oraz art. 246 kpc i art. 247 kpc zawarł żądanie przeprowadzenia dowodów z przesłuchania świadków i stron na okoliczność zawarcia z pozwanym umowy pożyczki oraz podmiotów, przedmiotu i treści tego kontraktu.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc), czego powód w sposób właściwy nie uczynił.

Powód nie przytoczył okoliczności faktycznych właściwie je dokumentując, z których wywodzi istnienie roszczenia, wymagalność w zakresie należności głównej oraz należności ubocznych (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i nie wskazał na dowody, których przeprowadzenie potwierdziło zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc).

Powód w żaden sposób nie wykazał poza złożeniem zawartego w pozwie oświadczenia, zaistnienia podnoszonych przez niego faktów materialnoprawnych, w szczególności wobec zakwestionowania przez pozwanego zawarcia z powodem

umowy pożyczki, że pomiędzy tymi podmiotami doszło do dokonania takiej czynności prawnej o określonej treści i skutkach.

Istota ciężaru dowodowego sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s. apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Umowa pożyczki (art. 720 i n. kc) jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, przy czym w pierwszej kolejności aktualizuje się obowiązek pożyczkodawcy przeniesienia na własność biorącego określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku. Dowód spełnienia tego obowiązku obciąża - w myśl art. 6 kc - pożyczkodawcę.

Dla ważności umowy pożyczki nie jest wymagana szczególna forma. Jednakże umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł (w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 10 lipca 2015r. o zmianie ustawy kodeks cywilny – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. 2015.1311), powinna być, dla celów dowodowych, stwierdzona pismem (forma ad probationem).

W orzecznictwie jednak podkreśla się, że fakt użycia określenia „stwierdzenie pismem” oznacza, iż nie chodzi tu o zawarcie umowy w formie pisemnej, tylko istnienie pisma stwierdzającego, że umowa została zawarta. Umowa może być więc zawarta w formie dowolnej, natomiast fakt jej zawarcia powinien być potwierdzony pismem.

Jedynie w przypadku wykonania umowy pożyczki, stosownie do treści art. 720 § 1 kc, powstaje obowiązek zwrotu. Strona powodowa zatem, stosownie do treści art. 6 kc, winna udowodnić, że przedmiot pożyczki został wydany pozwanemu. Jeżeli powód nie wykazał, by kwota istotnie została przekazana pozwanemu, tym samym brak jest, stosownie do treści art. 720 § 1 kc a contrario po stronie pozwanego obowiązku zwrotu dochodzonej kwoty. Tak więc pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił (por. wyrok SA w Warszawie z 25 kwietnia 2014r., VI ACa 719/13, z 18 listopada 2013r., VI ACa 680/13, L.; z 9 kwietnia 2013r., I ACA 901/12, L.; w Ł. z 16 kwietnia 2014 r., I ACA 1332/13, L., 25 października 2012r. VI ACa 845/12, L.; SA w W. z 18 listopada 2013r. VI ACa 680/13, L.; wyrok SN z 6 lipca 2012r. V CSK 394/11, L.).

Art. 74 kc przewiduje istotne ograniczenia dowodowe stanowiąc, że niezachowanie formy pisemnej zastrzeżonej dla celów dowodowych powoduje niedopuszczalność, w razie sporu, prowadzenia dowodu z zeznań świadków oraz z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Intencją tego przepisu jest ograniczenie możliwości dowodowych dla osób, które naruszyły przepisy prawa dotyczące formy czynności prawnej - nie mogą one w sposób dowolny udowodnić faktu dokonania takiej czynności.

Sformułowany w art. 74 § 1 kc zakaz prowadzenia dowodu na fakt dokonania czynności prawnej (zawarcia umowy) obejmuje nie tylko dowodzenie bezpośrednio, ale także możliwość posługiwania się w tej mierze domniemaniami faktycznymi (art. 231kpc). Istotny jest bowiem jurydyczny cel takiego zakazu w postaci preferowania dowodu z dokumentu dla niektórych kategorii czynności prawnych, w tym także - dla umowy pożyczki (art. 720 § 2 kc).

Użytą w art. 74 § 1 kc formułę ustawową - „na fakt dokonania czynności prawnej” należy rozumieć w tym sensie, że chodzi w niej o wykazanie przez dowodzącego faktu złożenia m.in. zgodnych oświadczeń woli obu stron umowy, pozwalających na przyjęcie dojścia do skutku umowy o określonej kwalifikacji prawnej.

Niezachowanie formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych (art. 720 § 1 kc) powoduje, że dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny tylko wtedy gdy zachodzą przesłanki z art. 246 kpc, które nie ujawniły się w warunkach przedmiotowej sprawy albowiem dowodzenie faktu dokonania i treści, przynajmniej konkretnej czynności prawnej pomiędzy uczestnikami tej czynności za pomocą środków dowodowych w postaci

zeznań świadka lub przesłuchania strony jest dopuszczalne wyłącznie w wypadkach taksatywnie wskazanych w tym przepisie oraz jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, co zanegował pozwany lub jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma,

Jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma, to zakaz prowadzenia dowodu ze świadków i ze stron co do faktu dokonania tej czynności prawnej oraz jej treści nie obowiązuje. Tzw. początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy.

Z uwagi na to, że w warunkach przedmiotowej sprawy dokument umowy pożyczki nie istnieje i nie został przedstawiony Sądowi dokument potwierdzający dokonanie konsensualnej czynności prawnej w postaci pożyczki, to brak było również podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego w kierunku i granicach określonych w treści art. 247 kpc (por. wyrok SA w Lublinie z 16 stycznia 1997r. I ACa 66/96 OSA/Lub. 1998 nr 1, poz. 3, str. 47, L.; wyrok SN z 7 listopada 2008r. II CSK 321/08 L.; wyrok SN z 29 września 2004r. II CK 527/03, L.; wyrok SA w Rzeszowie z 30 kwietnia 2015r. I ACa 712/14, L.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.